
Wybickiego Józefa

Dzielnice: Bemowo

Osiedla: Chrzanów

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1961

Opis

Są dwie postaci o tym imieniu.

Józef Rufin Wybicki herbu Rogala (1747-1822) - polityk, pisarz, prawnik. Przyszedł na świat w podkościerzyńskim Będominie, kształcił w szkołach jezuickich, praktykę adwokacką odbył w Poznaniu. Jako dwudziestolatek został posłem na sejm w I Rzeczypospolitej, jako pierwszy w 1768 roku zgłosił protest przeciwko ingerowaniu Rosji (w osobie ambasadora Nikołaja Repnina) w wewnętrzne sprawy kraju. Był uczestnikiem konfederacji barskiej, zagrożony aresztowaniem wyjechał do Berlina, gdzie kontynuował naukę z zakresu prawa. Od 1778 roku - na polecenie Komisji Edukacji Narodowej - objął funkcję wizytatora szkół okręgu wileńskiego, zajmując się m.in. reformą Akademii Wileńskiej. Pomimo swojej postawy wobec króla Stanisława Augusta Poniatowskiego uczestniczył w wydawanych przez niego obiadach czwartkowych. Podczas Sejmu Wielkiego opowiadał się za Konstytucją 3 Maja, jako prawnik reprezentując miasta wydziału poznańskiego. Wziął udział w insurekcji kościuszkowskiej pełniąc - w randze generała - funkcję pełnomocnika rządu przy dywizji Jana Henryka Dąbrowskiego w Wielkopolsce. Po upadku zrywu wyemigrował do Francji, gdzie znalazł się we władzach założonej przez Franciszka Barssa Agencji (organizacji wiążącej nadzieje z pokojowymi możliwościami odzyskania niepodległości, m.in. dzięki pomocy Francji). Następnie pełnił swoją misję we Włoszech, gdzie przyczynił się do powstania Legionów a w 1797 roku napisał ich "Pieśń", znaną jako "Mazurek Dąbrowskiego" a dziś będącą naszym hymnem narodowym. Wierny Napoleonowi Bonaparte na wieść o wybuchu wojny francusko-pruskiej w 1806 roku wezwał mieszkańców Poznańskiego po powstania. Kilka tygodni później zamieszkał w Warszawie, zajmując się pracą administracyjną. Został członkiem Komisji Rządzącej, będącej rządem powstającego Księstwa Warszawskiego, decydując o obsadzie innych stanowisk rządowych (pełnił obowiązki kierownika administracji oraz policji). Po upadku Napoleona zmuszony był do ucieczki, jednak dzięki wstawiennictwu Adama Jerzego Czartoryskiego u cara Aleksandra I wszystkie "winy" zostały darowane. W czasach Królestwa Polskiego był senatorem-wojewodą, sprawował również urząd prezesa Sądu Najwyższego. Jego dorobek literacki - oprócz wielu tekstów prawniczych a także osobistych Listów patriotycznych i Pamiętników - obejmował głównie dzieła dramatyczne (komedia "Szlachcic mieszczańinem", tragedia "Zygmunt August", libretto do oper "Pasterka zbłąkana, czyli obraz wojny holenderskiej", "Polka, czyli oblężenie Trembowli"). Zmarł prawdopodobnie w wyniku febry w swoich dobrach Manieczki.

Spoczywa:

Krypta Zasłużonych Wielkopolan w podziemiach poznańskiego kościoła św. Wojciecha, dokąd w 1923 roku jego prochy ekshumowane zostały z mogiły przy kościele w podśremskiej Brodnicy.

Józef Wybicki (1868-1929) - polityk, z wykształcenia lekarz. Pochodził z miejscowości Niewierz niedaleko Brodnicy na Kujawach, kształcił we Wrocławiu, Lipsku oraz Berlinie. W rządzie Antoniego Ponikowskiego (19 IX 1921 - 5 III 1922) od 22 X piastował tękę ministra ds. byłej dzielnicy pruskiej. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Instytutu Bałtyckiego z siedzibą w Toruniu, który zajmował się dokumentacją polskości na Pomorzu. Zmarł w Toruniu.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 1961.11.24. Wcześniej nosiła imię Joachima Lelewela.
